

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Tompá Mihály-utca 10. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:
GÁL ISTVÁN.
Kiadó laptulajdonos:
ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:
Egész évre 10 korona.
Félévre 5 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.
A hirdetés díja:
Egy háromhasábos petitsor térfogata 20 fillér.
Nyilttér sora 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

A tűzifa.

(G.) A háboru sokféle mizériát teremtett meg, melyek mindegyike felszinen él és sok gondot okoz azoknak, akik hivattva vannak azokat orvosolni, de még sokkal többet azoknak, akik azt napról-napra közvetlenül érezni kénytelenek.

A mizériák legtöbbször természetes oka van, virágzik és szárba kap az magától, de van köztük — sajnos — buján termő olyan is, melyet gondos ápolás növesztett nagyra.

Hogy ennek a gondos nevelésnek a kritériuma mindenesetre lelketlenség és a legnagyobb foku önzés, arról nem célszerű irni. Az vezérezikk-témának tulajdonos, azt tárgyilagosan legteljebb a törvényszéki tárgyaló teremben lehet elintézés alá venni.

Szóval a háboru új problémákat dobott fel s ezek között különösen egy fogalmat tett általánosan uralkodóvá, melynek neve: szükség s a mely elé a jelzők bőségesen változatos skáláját illeszthetjük.

Van például: hús-, tej-, liszt-, fűszer-, bőr- és legujabban égetően jelentkező faszükség!

A faszükséget a háboru természetes következményei teremtették meg, mert hiszen a fával nem lehet spekulatív forgalomból való kivonást végezni s a fa nagyjából olyan egyének birtokából kerül a fogyasztókhoz, kiknek tekintélye semmiképpen nem férhet össze az üzérkedés fogalmával.

Nincs tűzifa, nem azért, mert a háboru megritkította a maga óriási szükségletei révén azt az alanyt, mely azt nyújtja, mint ez a hús-, tej-, bőr- stb. szükségénél fennáll, fa ma is annyi van, mint ha a béke napja ragyogna felettünk. És mégis jobbról-balról az a kétségbeesett panasz köszönti a telet: nincs tűzifánk . . . borzasztó — sehol sem lehet kapni!

Ez a panasz a legutóbbi napokban felette általános lett. Nemcsak egyesek, hanem tekintélyes és az ilyenfajta szükségletükről szerződésileg gondoskodó intézményeknél, mint péld. a kir. törvényszéknél s a vármegyházán olyannyira fogytán van a fakészlet, s annyira kevés a biztosíték arra vonatkozólag, hogy a faszükségletük kielégítést fog nyerhetni,

hogy radikális intézkedésekre mutatkozik szükség.

A fahiány oka ugyanis a szállítási nehézségekben — speciálisan a fuvarok hiányában — keresendő s ezt megoldandó, az előbb említett két intézmény a közérő kirendelésének engedélyezése iránt tett illetékes helyre előterjesztést.

Ezeken a helyeken tehát meg lesz oldva a fahiány didereggető kérdése, de mi történik majd az egyesek, a magánosok gazdaságában mutatkozó famizériákkal?

Hogyan és milyen módon lehet fát varázsolni az egyesek üresen ásitózó tartóiba, ez egy oly kérdés, melyre a feleletet hiába keressük.

Ismerünk kormányrendeleteket, melyek a faszükséglet biztosítását célozzák, tudjuk, hogy a vármegye közigazgatási bizottságának gazdasági albizottsága a rendkívüli fahasználatokat készséggel engedélyezi tűzifakitermelés céljaira, tudjuk, hogy rendőrhatalóságaink erélyes kézzel üldözik a fa beszállítása körül mutatkozó uzorát, csak azt nem tudjuk, hol a segítség, mert ezen intézkedések egyike sem teremtí fatartóinkba a hasábos várva-várt fát!

Legutóbb egy rozsnyói lap nyilttérében olvastunk fájdalmas feljajdulást, hogy „az erdő közepén” fenyegeti a rozsnyóiakat a fagyos hideg, Rimaszombatban messzebb esünk a fától s így bennünket kétszeresen fenyegethet.

A tűzifamizéria szomorú problémája előtt tanácstalanul állunk és bizakodva sóhajtok: hátha . . . hátha akad valami kivezető út, a melynek révén megtelnek az üres fáskamarak és meleget lophatunk a hideg otthonunkba!

Milyen naiv bizakodás ez a sötét, hideg valósággal szemben!

Adakozzunk a rokkant katonák és családtagjaik részére!

Karácsonyfák.

... Gonosz ellenségeink támadása visszatorzítása közben: vitéz fiaink győzelmi, diadalmi nyomán — fájdalom! — nálunk is megnöttek a temetők; nálunk is megsaporodott az árvák és az elhagyottak száma. Megnehezült felettük is az amúgy is terhes élet.

E hadi árvákat, e szerencsétlen gyermekeket összegyűjteni, felruházni és hazaszeretben

termő munkára felnevelni: ma fokozott mértékben hazafias kötelesség.

A jelen titáni küzdelemével elfoglalt, a jelen diadalmas harcát irányító magyar állam jövőjét, jövő nemzedékét az eldurvulástól, az erkölcszülléstől megóvni, lelki életének nemesebb fejlődését elősegíteni: a legszebb társadalmi, a legszebb női feladat.

Rimaszombat és vidéke nemesszivű asszonyai, leányai e téren is férfiasan megállják helyüket.

Míg férjeik, fiaik, illetőleg vőlegényeik a szélrózsa minden irányában üzik, verik az ellent; addig amazon-vezérek a legendás időkhöz illő legendás önfeláldozással irányítják a háboru-okoza sebek gyógyítását, a háboru okozta nyomor enyhítését; míg bársúlyos kezük ápolja, kötözi beteg és sebesült katonáinkat: erőse, magyar lelkük messzebbre is tekint, a jövőbe is lát s jóságos szívük juttat részvétet és megélhetési forrást az árva gyermekeknek, az elhagyott nyomorékoknak is.

Még pedig minden erkölcsi kényszer, hangos reklám, kérkedő hiúság nélkül. Önként. Belső sugallatból. Öntudatos emberszeretettel. Néma, munkás csendben . . .

Ez a női előrelátás, ez az öntudatos munka tartja fel a nyomasztó drágaságban is humanus társadalmi intézményeinket: a *tamásfalvai Háztartási és Ipari Otthont*, a *Nyomorék Gyermekek rimaszombati Otthonát*, és a *Jóteköny Nőegyesület Árvaházát*.

Mástél év óta alig hallottunk róluk valamit! Azt sem tudtuk, vajjon léteznek e még? Nem söpörte e el a háboru viharai?

Hiszen a Mózes tizparancsolatát, a keresztény kultur-társadalom krisztusi, szelid erkölcs-tanát, az alkorán törvényeit felforgató, fejtetőre állító háboru vérvizátara, borzalmas forgataga lenyűgözte minden érdeklődésünket; szívünk s agyunk minden idegszálával megfeszülten figyeltük örületes kavargását, fenséges háborgását.

Akkor is, midőn — éppen egy évvel ezelőtt! — e ránk szakadt vihar szörnyű fűriái, mint a lánczaikról elszabadult véredek már-már lábikráinkba harapdostak. És most is és ma is, midőn az Igazság istenasszonya kivont pallosával suhint jobbra balra; s midőn kérélnhetetlen suhintásai nyomán a megmérgezett nemzetek megkötyagosodott feje gördül a semmiségbe; midőn — sajnos! — a kevés gonosszal, a néhány tucatsznyi méregkeverővel együtt legördül, megsemmisül sok-sok ártatlan kultur-fő is.

Mert hiszen ez és ilyen a háboru etikája! Midőn rabolni szabad; embert ölni parancs és vas-kényszerűség; meghalni dicsőség. De csak a hazáért. És csakis az ellenséget. Aki előre megfontolt szándékkal, galádul, orozva támadt reánk. Örült nagyözölásból. Kaján kapzsiságból. Örögi gyűlölettel. S a ki megrontásunkra tört: földünk, népünk, felkentjeink ellen! Bujkáló összeesküvéssel. Mérgezett törrel. Bombával, golyóval . . .

Hasztalan intettük. Hiába fenyegettük. Kulturértékeinket védve, nyugalomunkat, gyermekeinket féltve, egy ideig túrtunk. Háborogva, lázadva bár, de mégis túrtunk a — végsőkig.

Szinte talán a gyengeség látszatáig. Mig végre is betelt a mérték. Amaz emlékezetes junius végi gyász-napon türelmünk pohara eltörtött...

A jogos önvédelem, az igazságos megtorlás, az „ultima ratio” kegyetlenül éles aczélja hüvelyből kiröppent, hogy törvényt lásson és látasson; hogy a vadhus kinövéseket Európa testéből kimesse; hogy a bünösöket megbüntetvén, a kótyagosokat kijózanítván, a fekélyeket elpusztítván, visszahozza ismét az áldó békét, a kultura békés, teremtő korszakát. Fiainknak. Unokáinknak. Harmad- és negyediziglen...

Vajjon messze van-e még?!

A mi háborunk ma célját elérte. Örömmel fogadnók végeszakadtát. Meglehet, hogy az emberszeretet nagy ünnepe meg is hozza a békét. De meglehet, hogy ellenségeink makacssága és rövidlátása további harcokra kényszerít. Hát állunk elébe annak is. Emberséggel. Férfias elszántsággal. Magyarul!

De mi lesz a kulturánkkal?!

A férfi szem, a férfi szív edzett, kemény: csak az ellenségre figyelmez. Szilárdan. Merészen. Feszült kérelhetetlenséggel. Mindaddig, míg békét nem kér; mindaddig, míg elégtételt nem ad és biztosítékokat a jövőre. A tartós, az állandó békére.

Pedig a látók megdöbbenve látják, a hallók is elszomorodva hallják, mennyi szellemi és anyagi érték pusztul; mennyi ifju lélek durvul.

Mindegy! Mi addig le nem tehetjük a fegyvert.

De mi lesz az emberszeretettel? Az emberöltőkön át szívünkön és szívünkkel melengedett kulturvirággal? És mi lesz a megsokasodott árvákkal? az elhagyatott szegényekkel? Nyomorékokkal?...

Ne féljenek!

Tudják meg és karácsony estéjén lássák meg, hogy a mi hölgyeink, a mi asszonyaink — magyar hölgyek, magyar asszonyok. Akik könnyben, gyászban, fájdalomban össze nem roskadnak. Akik nagy elődeiktől öröklött, vitéz férfiakhoz méltó nagy magyar lélekkel állják a zivatart, a megpróbáltatások duló fergetegét.

A mi asszonyaink, im', míg erős jobbjukkal könnytelenül támogatják megrokkant hőseinket, puha balkarjukat védőleg terjesztik ki az árvák, az elhagyatottak, a nyomorék gyermekek felé...

Ime, itt közeleg ismét a karácsony. A béke, a szeretet áldott ünnepe. Az édes családi otthon, a boldog családi élet legszebb ünnepnapja. Amelyre könnyeken és gyászfátyolon át is mosolyogva készül az édes anya; amelyen megnyhül a szigorú apai tekintet; amelyről mosolyogva álmodozik — ébren és álmában — a gondtalan gyermek...

Vajjon milyen lesz? Vajjon egyáltalán lesz-e karácsonyfa? Ragyogó gyertyatény; ragyogó gyermekszem? Imát rebegve nyitva felejtett pirosló gyermekszáj... Vajjon legyen-e hát?

Legyen! Legyen!! Legyen!!!

De legelső sorban is a gyermekeknek legyen. És talán *csakis a gyermekeknek*. Boldogoknak és boldogtalanoknak. Arváknak és elhagyatottaknak!

Tudjuk, érezzük, hogy a felnőtteknek, a sebesült katonáknak fáit is a legszebb, a legnaivabb érzés: a szeretet állítgatja.

És mégis... mégis... Ne értsen senki félre. Amint ott állottunk tavaly a feldiszített, felgyújtott katonafák alatt, sokan, tessék elhinni, hogy igen sokan visszás érzésekkel távoztunk el onnan.

Bizarrnak, visszásnak tünt fel az a nagy ellentét, amelyet a sok apró, ragyogó gyertyalángocska, a sok csillogó csecse becse, ezüst, arany szalagocska — és a béna, sánta, felkötött karu, marcsona képtü, bajuszos, szakállas zordon harczfiak egymásmellé állítása keltett. Közülök sok családapának, vőlegénynek arca öröm helyett mintha bántó fájdalomtól torzult volna el... Talán hazaröppent fájó gondolatuk gyermekeikre? szeretteikre...

Vajjon ezt akartuk-e?!

Keressük fel — helyes! — sebesült katonáinkat ajándékozó szeretettel; nekik való, hozzájuk illő ajándékokkal. Vendégeljük meg kiadós, ünnepi vacsorával.

A karácsonyfákra, apró és mégis drága gyertyácskákra, gyermekes csecse becsékre költendő, jelentékeny pénzt pedig osszuk szét kö-

zöttük, avagy küldjük el nevökben — gyermekeiknek, szeretteiknek...

De a kicsinyeknek, az árváknak, a nyomorékoknak, az elhagyatottaknak gyujtsunk szeretet-fákat. Hordjuk alájuk — *kérés nélkül is!* — szeretetünk minden parányát, minden rezdülését. A szeretet nevében. A jövődöért! —y.

Támogassuk anyagi áldozatokkal a háboruban megvakult hős katonáinkat!

Világháboru.

Bár a mult hónapok iszonyu harcához képest most az összes harcztereken meglehetősen csend van, de mivel mindennütt farkasszemet néznek a szembenálló hadseregek: azért még mindig világháboruról kell beszélnünk. A hamvadó parázsról nem tudhatjuk, hogy mikor lobban újra pusztító lángra? Mindaddig, a míg egészen el nem alszik, benne van az égető, romboló energia. Így vagyunk a szembenálló hadseregekkel is.

Most Montenegró a legujabb érdeklődés tárgya. Mert Szerbia megbüntetése után ezt a folyton fészkelődő apró államot is meg kell fenyíteni, hiszen innen folyton ápolhatják a balkáni tüzet és újra lángbaborithatják határainkat.

Ezt az apró államocskát nem olyan könnyű a maga területén fölkeresni. Mert égbenyuló hegyek közt fekszik és nehezen megközelíthető a maga valóságában. De miután seregeink benne vannak abban a lendületben, a mely Montenegró felé indult a vert szerb seregek nyomán, hát ide is utánuk eredtek. Montenegró a balkáni háboruban egy kicsit kövérebb lett, kapott egy részt a novibazári szandzsákból és Albánia északi részeiből. Ezek a vidékek pedig könnyebben megközelíthetők és ezek Montenegrónak legértékesebb részei.

Most itt folyik a mi seregeinknek büntető expedíciója. A mult hét végén elfoglalták Plevljét, a mely városban egészen a balkáni háboru idejéig hosszú évek során a mi katonaságunk lakott és a mohamedán lakosság örömrivalgással üdvözölte a mi jólismert seregeink megjelenését, sőt fölgyverkezve csatlakozott is azokhoz. Így a mieink lépésről-lépésre tért hódítanak a montenegrói területen. Azóta elfoglalták Ipeket, sok hadiszert zsákmányoltak, foglyokat ejtettek s a foglyok közé százával kerültek montenegrói katonák is.

Tovább délre a bolgár sereg nyomult be Montenegróba és elfoglalták Djakova városát. Ott meg az albánok fegyverkeznek föl és üldözik a szétvert szerb seregeket, a kik velük évek óta kegyetlenül bántak.

Igy a kis Montenegró legértékesebb részei birtokunkba kerültek és úgy látszik, a megindult támadás nagy erővel folyik, mert Cetinjéből, Montenegró fővárosából kezdenek a bankok és egyéb télteleni valók Olaszországba menekülni.

Szerbia déli részein még nem szűntek meg egészen a harczok, bár Monasztirt a bolgárok elfoglalták s Dibra, Ochrida maczedóniai határvárosok sincsenek már a szerbek birtokában. A Cserna folyótól délre francziák harcolnak a bolgárok ellen, de nem sok sikerrel, folytonos

visszavonulásuk hire érkezik. — Azt is jelentetik, hogy a franczia erő a sikertelen próbálkozások miatt talán kivonul Szalonikiból is.

Görögországgal még mindig alkudoznak, de nem sok eredménnyel, mert a görögök mintha mindig jobban mifelénk hajolnának, kivált most, a mikor az olaszok is csapatokat szállítanak Albániába, a kik ott a görög érdekeket veszélyeztetik.

Az orosz seregek föllépése Bulgáriá ellen még mindig késik, pedig sokszor beigérték már.

Talán nincsenek készen vele, vagy nem is akarták egészen komolyan? Vagy Komániától remélnék? De Románia kapuira az van írva Oroszország felé, a mi Dante poklának kapuin volt: „hagyjatok fel minden reménnyel!”

Az orosz harcztéren kisebb rajtaütő csatározásokon kívül nem történt nevezetesebb esemény.

Az olasz harcztéren a kemény, ujjabb offenziva lezajlása óta ismét leginkább ágyuharczok folytak. Állásainkat tartjuk s ha be is nyomul az ellenség, mindjárt kiverjük belőlük — nagy veszteségekkel.

A franczia harcztéren nagy a csend. Német aknaharczok előtörései hangzanak helyenként és kisebb előtörések sikerülnek a németeknek.

A tengereken sok hajót sülyesztenek el tengeralattjáróink s az olasz hadihajókkal sikeresen mérkőznek mostanában.

A török harcztereken legszenzációsabb a mezopotámiai győzelem, a hol Bagdadtól délre erősen és nagy veszteségekkel nyomták vissza az előretörő angolokat, a kiktől hadihajókat is elvettek s a kik jó gyorsan menekültek vissza a Perzsa öböl felé.

Az ellenség még mindig azon töri a fejét: hogyan és hol lehetne nekünk ujjabb hadi nehézségeket szerezni és lehetőleg károkat okozni. Pedig láthatják jól, hogy a győzelem kilátásai mindenütt a mi seregeink felé hajolnak.

Gondoljunk a harcztéren hősiiesen küzdő fiainkra a közeledő karácsonyi ünnepek alkalmából és adakozzunk a nemes célra!

A nagy háboru máig.

(H. G.) Nagy a világ, széles a tenger. Mily könnyen megtérhetne egymás mellett két világhatalomnak üzleti versenye, ha ezen üzleti versenynek szellemét a tisztesség, becsület és türelmesség vezető gondolata hatná át. Német ország nagyarányu népesedési mozgalmával kapcsolatosan annak ipara s kereskedelme is óriási lendületet nyervén, állami életének e hatalmas fejlődésével természetszerűen iparkodott közgazdasági életének minden vonatkozásában világszerte érvényesülést szerezni. E jogos állami érdek sikeres megvalósulása volt tehát az utköző pont, mely az éhes, kapzsi és telhetetlen angol önzés kaján irigységének ádáz érzését fölkelte, VII. Edwárd királyt ama elhatározásra ösztönözte, hogy politikájának főcélja gyanánt a németbirodalom közgazdasági életének letörését tűzze maga elé. Angolország elismerten a világ legelső tengeri hatalma. De nincs megfelelő szárazföldi hadserege. Általános védkötelezettség hiányában maroknyi asoldos és gyarmati hadereje csak a helyi rend és béke fentartására lévén elégséges, e döntő tényező felett Edwárd nem rendelkezvén, furfan-

gos körülményekkel szárazföldi segítő társakról kellett gondoskodnia, kiknek közreműködésével sikerrel remélte Németországgal szemben kitűzött célját elérni, szövetségre lépve Franciaországgal és Oroszországgal, megteremtve ekként a hármastantót. Franciaország révén eszméje és Oroszországnak Konstantinápoly birtokáért sóvárgó hagyományos vágya voltak azok a kerítő erők, melyek eme nagyhatalmakat Anglia hármastantójába hajtották, mely vállalkozásuk hatása alatt — mindenről megfélekedve — összes haderejüket a kapzsi Angolország zsoldos szolgálatába bocsátották.

A rablóhadjárata felkészült antánt hatalmak külügyi politikája a Szarajevóban eldőrdült revolverlövésekkel szándékosan felidézte a casus bellit, rákényszerítve monarchiánkat a Szerbiához küldött demarsra. Ez a diplomáciai lépés készítette azután a velünk szövetséges Németországot is a közbelépésre és az antánt-hatalmakat is a kölcsönös hadüzenetre. — Így született meg a világháború anélkül, hogy harmadik szövetségesünket már akkor oldalunkon találtuk volna.

Nem kellett diplomáciai éleslátás annak felismeréséhez, hogy a sötétben bátor, sunyi talián már e hadviselés első idejében elárulta hűtlen hitszegését. Hiszen ezen elmaradás már arra készítette bölcs hadvezetőségünket, hogy az olasz határvonalakon oly hatalmas védműveket alkotott, melyeken az olasz erőlködés már négy ízben összeomlva, hadseregének százazreit temette el anélkül, hogy vitéz határvédőerőinktől csak egy talpalatnyi földet is elrabolhatott volna.

Pedig ez a folyó évi május 4-iki olasz hadüzenet akkor érkezett hozzánk, mikor a Kárpátokba betört orosz hadsereg komoly veszedelemmel fenyegette hazánkat s egyben Poroszország keleti határát. A hármastantóból tehát négyes antánt lett. Közben pedig az olasz hitszegés folytán megcsorbult szövetségünk Törökország csatlakozásával ismét hármastantóvá alakult.

Németország az ellene szövetségelt Belgiumon áttörve és Franciaországnak legtermékenyebb területét elfoglalva Flandria határáig nyomult előre és ezen területeket már közel másfél év óta pozíciós harcban változatlanul birtokában tartja. Monarchiánk hadserege pedig a német segítő csapatokkal együtt harcolva a gorliczei áttörés után kiverte az orosz Galiciából, elfoglalta Lengyelországot és Kurlandnak jó részét, birtokába vevén a hármastantó és négyes várszöveget, melyek pontjairól a román határszéli pozíciós harczvonalat alkotott. — Seregeink felszabadult részét pedig a nyugati hadszíntérré vetette, hogy ott végleg leszámoljon az egyesült francia és angol haderőkkel.

E közben haderőnk egy része Mackensen német csapataival és a bukaresti szerződéssel megrabolt bolgárokkal együtt megtámadta Szerbiát, annak seregeit véres ütközetekben már az albániai és montenegrói határszélre szorította. Szerbiának megsemmisítése tehát küszöbön áll. Az antánt hatalmaknak óriási fiaskóval végződött dardanellai áttörési kísérlete abban maradván, az itt tulnyomó részben elvérzett antánt csapatok maradványait pedig Szalonikibe hajózták ki, hogy Szerbiának segítségére legyenek. De ezekre is a megsemmisülés végzete vár.

Ujból felvett szerbiai offenzívánk erejével a Duna folyót és a Belgrád—Nis—Szófia—Konstantinápolyi express vonal utját felszabadítván, most már Hamburgtól Bagdadig úgy a vízi, mint a szárazföldi ut nyitva áll, minek folytán most már a török hadsereget is kellő mennyiségű hadiszerttel láthatjuk el és lehetővé tettük a több millióból álló kisázsiai mohamedán harczosoknak a szuezi csatorna elleni hadbaállítását, melynek sikeréhez az indiai és egyiptomi felkelés, valamint az afgánok és szenusziak is jelentős segítséget szolgáltatnak.

Az angolokra nézve lesújtó ezen auspicziomok mellett, Görögország és Románia állja semlegességét. Vagy ha mozdulnak is, bizonyára nem az összes fronton megvert antánt hatalmak mellett.

Viviani megbukott. A háborúszerző s dolyfős Churchill állását volt kénytelen elhagyni. Kitchener pedig keleten bolyong, ismeretlen nagy terveket forralván háborgó elméjében,

melyek méltó folytatásai lesznek az eddigi véres vereségeknek. A csak évek múltán kilátásba helyezett angol tartalék már nem dönti el a mai háború sorsát.

Vilmos császár erejének és igazságának tudatában Neptun gyanánt ott áll a világháború eseményeinek hullámai felett és nap-nap után közeledik a háború kezdetén György angol királyhoz intézett ama ígéretének beváltásához, mely szerint: „György öcsémnek majd utóljára szerzek egy kis meglepetést”. Igen. A meglepetés Anglia gyarmatainak megszállása lesz, tehát az angol nemzet óriási vagyonosodásának azok a kiapadhatatlan forrásai, melyeknek elvesztéséről a kapzsi és elbizakodott angol világhatalom sohasem is álmodott.

Az ezüst harczigolyók elfogytak. Az utolsó milliárd a mi szövetségesünké lesz. De különösen itt lesznek a vitéz és hős hadseregek, melyek nélkül háborút nyerni nem lehet.

Győztünk eddig és győzünk mindvégig, mert velünk van az Isten és az igazság.

Sebesült és megbetegedett hős katonáinkat ápoló és gondozó Vöröskereszt-egylet nemes céljaira adakozzunk!

Sárosi teadélután.

Annak a nagyszabású és céljaiban nemes akciónak, mely a sárosi orosz pusztítás nyomán akarja Gömör megye áldozatkészségét megörökíteni, kedves hajtása az a minden tekintetben sikeresnek ígérkező teadélután, mely ma, vasárnap lesz a vármegyeháza dísztermében.

A Rimaszombatban állomásozó cs. és kir. 80-ik gyalogezred pótkeretzászlóaljának tisztikara dícséretes örömmel karolta fel a teadélután eszméjét s az polgári társadalmunkban is élénk szeretetteljes fogadtatásra talált.

Ma délután kedélyes tea mellett találkozik majd Rimaszombat város közönsége, szint és meleget lop a téli hangulatba a vármegyeháza díszterme, melyben a szerény utcai toalettek s a fehér abroszokon párolgó csésze tea jelképezik majd a háború nyomán járó köteles egyszerűséget s a szívekben dobogó meleg érzés beszél majd Rimaszombat város hazafias lelkesedéséről.

Minden reményünk meglehet ahhoz, hogy a sárosi falunkban lesz majd egy kicsi fehér ház, melyet ez a délután teremtett meg s amelyen egyszerű emléktábla hirdeti majd: „Épült Rimaszombat közönségének 1915. évi deczember hó 12-én tartott teadélutánja jövedelméből.”

A teadélutánon Lukács Margitka végzi a vezető háziasszony fáradtságos szerepét s körülötte egy kedves leánygárda gondoskodik majd arról, hogy a szíveslátás senki részére ne hiányozzék.

A tea felszolgálására Lukács Margit a következő hölgyeket kérte fel: Kolbay Sári, Krausz Elza, Molnár Gizuka és Aranka, Heksch Ella, Löcherer Lili, Szabó Margit, Zsuffa Rózi és Bözsi, Lévai Irmuska, Róth Margit, Schweitzer Margit, Veres Böske, Szakall Lenke, Remenyik Margit, Meskó Sári, Kohúth Sári, Istók Boriska, Barta Jozi, Bartholomaeidesz Margit, Emöky Gizi, Mispál Paula, Kárpáti Vali, Cziner Márta, Kovács Lenke, Horváth Ilonka, Musotter Aranka, Kármán Katinka, Kerekes Ara, Rábely Etta, Marikovszky Elza, Gundelfingen Maresuka, Róth Lenke, Czinke Jolán, Grosinger Renée, Adorján Magda, Keiszler Mara, Török Matya, Okolicsányi Évi, Jakovetz Ilonka, Komáromy Irén, Lenner Ilonka, Klekner Irén és Tolle Magda.

A tea-délutánon a 80-ik gyalogezred pótkeretzászlóaljának zenekara fog hangversenyezni s ez alkalommal a zenekart az ezred ügyes karmestere: Fridrich Ferenc fogja dirigálni.

A hangverseny műsora úgy van összeállítva, hogy élvezetet találhatnak a komoly zene kedvelői éppen úgy, mint a játsszi muzsika hívei.

A műsort itt adjuk:

1. Ischpold: „Ungarischer Marsch.”
2. Rich. Wagner: Részlet „Tannhäuser” operából. („Pilgerchor und Arie an den Abends-tern.”)
3. Lehár: „Gold und Silber.” Walzer.

4. Verdi: Részlet „Rigoletto” operából. („Grosse Fantasie.”)

5. Blaton: „Vége-Vége!” magyar dal.

6. Bizet: Részlet „Carmen” operából.

7. Rotschild bárónő: „Si vous n'avez rien a me dire?” Dal.

8. Fridrich: „Magyar dal koszoru.”

9. Grieg: „Solvejgslied aus der Suiete: Peer Gyut.”

10. Joh. Strauss: Egyveleg a Czigánybáró operettből.

11. Moszkovszki: „Serenata.” Op. V.

A tea-délután jegyeit azon hölgyek árusítják, akik a tea felszolgálását fogják végezni. A belépő-jegy ára egy csésze teával és süteménnyel együtt 3 korona.

Már is sokan vannak, akik lelkes áldozatkészségből több jegyet vásároltak s akik felülfizetésekkel járultak hozzá a tea-délután sikeréhez.

Eddig a következő felülfizetések történtek: Grosinger Renée 10 kor., Boczkó Dániel 6 kor., Geduly Géza 6 kor., Smál József Nagyrőcze 3 korona. Összesen: 25 korona.

A rendezőség e helyen köszöni meg a felsoroltak jótékonyágát s ezúton kéri a teát felszolgáló hölgyeket, hogy ma délután 4 órakor a vármegyeháza kistermében megjelenni szívesek legyenek.

Támogassuk anyagi áldozatokkal a háboruban megvakult hős katonáinkat!

Vármegyei rendes téli közgyűlés.

Hirdetmény.

A szabályrendeletileg megállapított téli rendes negyedéves közgyűlés határidejéül Főispán: ur ő méltóságával egyetértve folyó évi decz. hó 28-ik napjának délelőtti 10 órája, szükség esetén pedig folytatólag deczember hó 29-ik napjának d. e. 9 órája Rimaszombatba, a vármegyei székház nagytermébe tüzetett ki. — Midőn erről a közönséget értesitem és a vármegyei bizottság tagjait megjelenésre hivatalból tisztelettel felkérem, egyidejűleg köztudomásra hozom, hogy ezen rendes közgyűlés keretében választás útján lesz betöltendő egy vármegyei — a központi árvaszékhez beosztott — aljegyzői állás a kibocsájtott pályázati hirdetmény alapján: a köztanácskozás és elintézés tárgyát az egyes bizottságok, különösen a vármegyei közigazgatási bizottság kilépett tagjai helyinek választás útján való betöltése, a jövő évre érvényes vármegyei bizottsági tagok névsorának bemutatása, a vármegyei szabadrendelkezési alap fizetéképességének biztosítása céljából 7%-os vármegyei; ugyancsak a vármegyei katonai beszállásolás céljaira szükséges vármegyei pótdadók megszavazása képezendő; ezek megtörténte után pedig részletes tárgyalás alá vétetnek a tárgysorozatba közzeendő vármegyei közérdekű közügyek.

Rimaszombat, 1915. deczember hó 7.

Lukács, alispán.

Hirek és vegyesek.

Karácsony előtt

az elmúlt évben szomorubban néztük a téli levegőt — valami ólomsúlyu tépelődés rágta a lelkünket s a hosszú téli estéken megülte képzeletünket sötétben az északi moloch vad réme!

Azóta... hogy mi történt azóta, azt nem e helyen kell megírnom. Az más rovatba kívánczó címra téma, az én szaladó tollam e

helyen csak azt állapíthatja meg, hogy azóta mintha megszoktuk volna a háborút.

Ezt nemcsak én veszem észre. Ez egy általánosan konstataható tény. Mindenki észreveszi s mindenki ott veszi észre, ahol él s ahol legtöbbet él a gondolata.

Az én kis életem kontúrjai mindig a nyomtatott betűk tengerében tükröződtek s ha nem irtam őket, mohó étvágygyal és meleg szeretettel szántotta a szemem a tenger sorokat.

En tehát a háboru elsablónosodását leginkább ott látom, ahová legnagyobb érdeklődéssel nézek: az irodalom terén.

Amint a háboru rémes zivatara kitört, mélységes csend lett a toll birodalmában tanút és csak lassan — nagyon lassan köszöntött be az ébredés s ma a háboru tizenhatodik hónapjában az irodalom nem is veszi és nem is veheti észre a rendkívüli idők szelét.

Elnézem a karácsonyi könyvpiac termékeit. Előttem kaczag a sárga moaré vászont takaró üveglapon, a széles íróasztalom tetején a lágyszavú Krúdy két könyve, a merészen néző Erdős Renée új lélekzött két kötet, a Lengyel Menyhért színműve s egy csomó háborus téma tarka köntösbe bujtatva.

Körülöttem egy színes és velem harmonizáló milió simogat, a szomszéd szobában „egy fekete zongoránál nótá kerget nótát”, egy hosszú üvegvázában boglyos krizantén reszket előttem s mellette egy könyv fekszik békén — olyan az élet, mintha nem is lenne háboru!

Mintha ebben a perczen nem dübörögne a Doberdón s nem dobogna utolsó sok-sok fiatal emberszív!

Mintha minden csak egy borzalmas mese volna, egy fantasztikus lélek ekzotikus meséje teli halállal, pusztulással és ennek nyomán harsogó dicsőséggel!

Érdekes és örvendetesen megállapítható tény, hogy a pusztító háboruban, a gazdasági pangás nehéz korszakában, mikor minden igény a katonáké, minden eszköz a háborué, minden kar és minden ész a hazáé, mikor az emberi lelkeket fogva tartja az eseményeket és a történelmet csináló nagy Idő, akkor megteremhet egy Lyon Len, akkor teli asztal lehet a karácsonyi könyvtermés — a magyar irodalomban tehát annyi az erő, a tartalom és tehetség, hogy a legnehezebb körülményeket is tudja sablonosítani és akkor is kivirágoztatja erőteljes fáját.

Ez a második háborus karácsony legszebb eseménye!
Glin.

Legfelsőbb elismerés. *Juraskó* Elek 25-ik gyalogezredbe sorozott, jelenleg 3-ik vadászszázalóbeli tartalékos hadnagy, aki polgári életben a hernádvölgyi m. vasipar részvénytársaság tisztviselője, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért ő Felsége részéről a legfelsőbb dicséret elismerésben részesült.

Katonai előléptetés. Örömmel értesültünk és regisztráljuk, hogy dr. *Jellinek* József, a bécsi első huszárezred derék és hős zászlósa, az arany vitézségi érem tulajdonosa, szeptember 1-én ranggal, hadnaggyá lépett elő.

A gyalogságnál *Konratovits* Ernő 83. gyalogezredbeli fiatal zászlós — a városunkból Komáromba áthelyezett pénzügyi főbiztos derék fia — hadnaggyá lett előléptetve.

A háziezred vendége. A losonci 25. cs. és kir. gyalogezrednek, melynek zászlója alatt küzdenek a mi hős fiaink is, múlt hó 26-án magas látogatója volt: *Böhm* Ermoli hadseregparancsnok a fronton megtekintette az ezredet s a csapatokat eddigi vitéz magatartásukért igen megdicsérve, legnagyobb elismeréssel nyilatkozott az ezredről.

Itthon a harcterről. A képviselő házi tárgyalásokra az országgyűlési képviselők a harcterről hazabocsáttattak. Báró *Hámos* Antal cs. és kir. kamarás, huszárhadnagy, a feledi kerület képviselője és *Putnoky* Mórincz tart. honvédfőhadnagy, a képviselőházi tárgyalásokon szorgalmasan részt vesznek.

Eljegyzés. Ifj. *Jády* Ferencz karancseszki körjegyző — *Jády* Ferencz almágyi körjegyző fia — eljegyezte múlt héten *Szegi* Ilonkát Szentesről.

Plébánosi beiktatás. *Bencsik* Sándor tornai plébános — volt rimaszombati hittanár — installációja t. hó 5-én volt Tornán a kerületi papság, valamint a hívek jelenlétében. A beiktatási szertartást *Göbl* Márton dr. székesegyházi kanonok, papnevelő intézeti kormányzó, tornai főesperes végezte a kerületi papság segítségével.

Házasság. *Dingha* Sándor honvédelezredes, aki hosszabb ideig állomásozott Jolsván, ez évi november hó 30-ik napján házasságot kötött *Cserépfalun* *Antóny* Máriával.

Rozsnyó város új diszpolgára. Rozsnyó város képviselőtestülete e hó 9-én délután közgyűlést tartván, azon dr. *Pösch* József és társai indítványára egyhangú lelkesedéssel a város diszpolgárává választotta sipeki *Balás* Lajos v. b. t. t. rozsnyói megyés püspököt, aki ezen megtiszteltetést jótékony tevékenységével igazán megérdemli.

Vármegyei aljegyző választás. Az e hó 28—29-iki vármegyei közgyűlésen kerül betöltésre a *Fáy* Barna árvaszéki jegyző eltávoztása folytán megüresedett vármegyei aljegyzői állás, melyre hirszerint *Meskó* Barna tb. szolgabíró fog pályázni, aki jogtudományi studiumát az elmúlt héten tett sikeres szigorlatával befejezte.

Nehéz napok után. A háboru kezdete óta katonai kötelezettségének lelkes buzgósággal és odaadással felel meg *Török* Pál városi adóellenőr, ki előbb a szerb harcztéren, majd utóbb az olasz harcztéren az Isonzónál vett részt a hősiességben. Az olasz határról mint szakaszvezető került haza folyó hó 5-én családjához két heti szabadságra, hogy kipihenje kissé a nehéz napok leirhatatlan fáradozásait és szenvedéseit. Itthon mindenki meleg szeretettel és szívélyesen fogadta a szomorú tapasztalatokban gazdag, de sohasem csüggedő derék katonát.

Halálozás. *Győrffy* József építési vállalkozó 71 éves korában Feleden elhalt. Az elhaltban *Csernay* Dezső feledi r. kath. tanító apósát s *Győrffy* József Jásznagykunszolgalmár vármegyei kir. tanfelügyelője édes atyját gyászolja.

Jászberényi *Kalmár* Jolán, a szabadkai áll. felső leányiskola tanárnője, hosszas szenvedés után folyó hó 7-én meghalt Csetneken.

Özv. *bicskei és császári* *Komoróczy* *Dánielné* sz. koritsányi és neuzpáli *Koritsánszky* *Paula* urasszony folyó deczember hó 7-én, hosszas szenvedés után 77 éves korában Bántapolcsányban elhunyt. — Az elhunyt urasszonyban *Komoróczy* *Miklós* rozsnyói kath. főgimn. tanár, hírlapíró, édes anyját gyászolja.

A gömöri negyvennyolczas honvédek a vak katonáért. *Abonyi* Pál, a gömörkishontvármegyei negyvennyolczas honvédek segélyező egyesületének elnöke szép sorok kíséretében jelentette be *Lukács* Gézáé alispán nevének, hogy az egyesület beszüntetésén működését, pénztári maradványát, 19 kor. 31 fillért a háboruban megvakult hős katonáink részére kívánja fordítani. — *Lukács* Gézáé a negyvennyolczas honvédek ezen meghatóan szép elhatározását illő hangon köszönte meg.

Vármegyei közgyűlés és állandó választmány. Lapunk más helyén közöljük *Lukács* Géza alispán hirdetését a téli megyei közgyűlés tárgyában. A közgyűlést megelőző állandó választmányi ülés e hó 20-án, esetleg a szükséghez képest 21-én lesz a vármegye háza kisebbik tanácskozó termében.

Nyugdíjkezelő választmányi ülés. A vármegye nyugdíjkezelő választmánya e hó 11-én, szombaton tartotta ülését, melyen több a vármegyei közgyűlés elé kerülő ügyet tárgyalta le, illetve látott el véleményével.

Értekezlet a zsir és sertés-hus maximálása ügyében. E hó 10-én, pénteken délelőtt *Lukács* Géza alispán elnökle alatt értekezlet volt a vármegye háza kisebbik tanácskozási termében, melyen a zsir és sertés-hus maximálása tárgyában kelt kormányrendelet szerint a helyi árak megállapítása volt a tárgy. Az értekezleten valamennyi főszolgabíró s a r. t. városok polgármesterei jelen voltak, továbbá a vármegye gazdasági szakreferensei s a meghívott gyakorlati tényezők. — Az értekezlet beható tanácskozás után oszlott szét s a tárgyalás alatt álló kérdésben az alispán lévén

illetékes határozni, az értekezlet véleményét szem előtt tartva, fogja ez ügyre vonatkozó határozatát meghozni. A közérdekű határozat a vármegye Hivatalos Lapjának legközelebbi számában fog megjelenni s így lesz módunk a legközelebbi alkalommal vele bővebben foglalkozni.

Levél karácsony ügyében. Vettük a következő levelet s kedves tárgyánál és aktualitásánál fogva egészen közöljük:

Harcztér — Rajvonal, 1915. XI/30

Tekintetes Szerkesztőség!

Méteres hó van körülöttünk, hamisítatlan muzka hideget kapunk első kézből ebben az idegen országban. Ötven, harcokban kipróbált derék legényem velem együtt jól fel van szerelve téli ruhával, mégis belopózik a metsző északi szél irhánkig. Didergünk. Ami bennünket mégis felmelegít, ami feledtetni velünk a szenvedést, egyrészt boldog tudata annak, hogy nem szenvedünk hiába, erre autentikus tanu a muzka, másrészt a gondolat, amely otthon jár azok között, akiket szeretünk s akik a ránk való gondolás hasonló melegével veszik körül a zord éjszakák fagyos silhouetteit.

Ennek az ötven derék fiúnak akarok én örömet szerezni, ezekkel akarom az otthon melegét éreztetni szent karácsony estén. Ha csak a harc helyzet megengedi, karácsonyfát akarok nekik állítani. Azonban itt, ahol csak öldről szerszám minden tulajdonunk, Isten ember látja, nincs módom a hozzávalót beszerezni. Ezért fordulok Rimaszombat hazafias társadalmához a kéréssel, járuljon bármily csekély természetbeli adománnyal szándékom megvalósításához (gyertya, cukor, arany dió stb.) s rójja le a szeretet adóját azokkal szemben, akik nehéz küzdelmek árán biztosítják az otthoniak számára a békés, meleg, szent karácsony estét. Az adományok *Weisz* Manó urnál adandók le, aki hazafias kötelességének fogja ismerni ezimemre 5 kilos postacsomagokban továbbítani. Tekintettel a karácsonyi postatorlódásra, méltóztassanak a szeretet adományokat mielőbb átadni, nehogy kedves rendeltetésüktől elkéssenek.

Kérésem ismétlésével vagyok

alázatos szolgálója: *Szabó* *József* pü. titkár, hadapród a 310. honvédegyalgeezred, 1. zászlóalj, 1. századában.

Újabb bevonulási határidő. Mindazoknak, kiknek deczember 6-án kellett volna bevonulniok, folyó hó 15-én — szerdán — kell bevonulniok illetékes helyükre.

Bemutató szemle. Városunkban folyó hó 13-án, holnap reggel fél 8 órakor lesz a népfelkelő bemutató szemle a város házában.

Kérelem. A közelgő karácsony s az emberszeretet nevében fordulunk kéző szavunkkal és bizalommal „Rimaszombat és Vidéke Jótékony Nőegyesületé” nek összes tagjaihoz, jóbarátaihoz és nemesszívű pártfogóihoz, hogy az egyesületünk gondozása és védelme alatt álló árvák és elhagyatott gyermekek karácsonyfájára szánt pénzbeli avagy természetben nyújtandó adományaikat igazgatónkhoz özv. dr. *Mari-kovszky Istvánnéhoz* küldeni sziveskedjenek, aki a legcsekélyebb adományokat is — az árvák és elhagyatott gyermekek nevében — hálásan fogadja és hírlapilag elismeri.

Miként tavaly, úgy ez évben sem bocsát ki az egyesület külön gyűjtő leveket. Arvaik, pártfogolt gyermekeinek örömmünnepét, a felállítandó karácsonyfát az emberszerető jó szívek önkéntes adakozásába ajánlja.

Hiszzen ha tudjuk, hogy a mióta sebesült katonáink „Vöröskereszt kórháza” Rimaszombatban megnyílt, azóta ennek összes fehérenemű szükségletét a tamásfalvai háztartási és ipari otthon növendékei varrták és varrják, foltozzák; és ha tudjuk, hogy e munkát elismerésreméltó hazafias buzgalommal és megelégedésre teljesítik: úgy érezzük, hogy az emberszeretet egyetemes ünnepén ők is részesüljenek a szeretetben. Hisszük, hogy emberbaráti kérésünk megértő szívekre talál. — Rimaszombat, 1915. évi deczember hó 7-én.

Rimaszombat és Vidéke jótékony Nőegyesületének Elnöksége.

Kaszinói közgyűlés. A rozsnyói Társalgási egyület ez évi rendes közgyűlését folyó hó 19-én délután 4 órakor fogja megtartani dr. *Pösch* *Dezső* elnökle alatt.

Szép adomány. A Sárosmegyében építendő „Kis Gömör” felépítése céljaira lapunk szerkesztősége utján Sz o y k a P á l n é urnő Rimaszombatból 100 koronát adományozott. A lapunk zártakor érkezett adomány vételét köszönettel nyugtázzuk s azt rendeltetési helyére juttatjuk.

Hősök névsora. Juraskó Jakab rimaszombati műszaki főtanácsos, kinek tudvalevőleg Jenő nevű fia dicsőségesen hősi halált halt, fia sírjának felkeresésekor a Neusandecz—tarnovi vasutvonal mentén fekvő „Stroze” vasuti állomás közelében levő temetőben eltemetett következő hősök neveit jegyezte fel:

Subajda Pál 16. h. ezred. — Tóth László 10. h. ezred. — Holykó György 9. h. ezred. — Molnár Miklós 10. h. ezred. — Mik István 3. h. ezred. — Reich László 19. h. ezred. — Hubai György 17. h. ezred. — Kovács János 9. h. ezred. — Ferenczi Sándor 9. h. ezred. — Baler István 16. h. ezred. — Jutor G. 16. h. ezred. — Umbra Mihály 16. h. ezred. — Major Pochlik 16. h. ezred. — Datnis György 17. h. ezred. — Bigemann Frigyes 17. h. ezred. — Bázso János 9. h. ezred. — Takerá B. F. 16. h. ezred. — Ács István 29. h. ezred. — Paun Simon 8. h. ezred. — Bódi János 10. h. ezred. — Nagy Lajos 10. h. ezred. — Filep Sándor 17. h. ezred. — Dirda András 9. h. ezred. — Majoros István 16. h. ezred. — Rubecz Mátyás 9. h. ezred. — Jónás Vincze 10. h. ezred. — Bosnyák F. 300. h. e. — Faur Palmius 8. h. e. — Kéhl György 7. h. e. — Veres Vendel 9. h. e. — Kocs József 18. R. — Hansar János 29. h. e. — Herczeg Antal 22. h. e. — Horváth Lajos 5. h. e. — Zsuraszka István 8. h. e. — Pan Péter 7. h. e. — Gerhart József 30. h. e. — Inhuleszku Miklós 300. h. e. — Szilágy Mihály 5. h. e. — Bisztránszky János 10. h. e. — Forgács I. 9. h. e. — Szontheisner I. 17. h. e. — Kovács István 17. h. e. — Popovi Poroszka 17. h. e. — Kereke Kálmán 11. h. e. — Vuics Dusán 7. h. e. — Ermebeker h. e. — Kozina Ferencz 24. h. e. — Keller Henrik 6. h. ezred. — Márton Péter Pál honvéd. — Török István 300. h. e. — Mokrányi Mihály 10. h. e. — Panleszku Illés 8. h. e. — Berta István 5. h. e. — Magyar István 10. h. e. — Tanács István 5. h. e. — Czingula István 10. h. e. — Zöld István 10-ik h. ezred. — Dr. Juraskó Jenő 9-ik honvéd ezred. — Mátyás János honvéd. — László Ferencz 11. h. e. — Illés József sappeur. — A felsoroltakon kívül e temetőben még 52 katoná van eltemetve, kik a porosz, osztrák, német és orosz seregekből kerültek e szomorú helyre és örök békességben alusszák itt egymás mellett álmaikat.

Háborus előadás Rozsnyón. Ritka szép erkölcsi és anyagi sikerű előadást rendezett e hó 4-én és 5-én a rozsnyói állami elemi népiskola és városi ovoda tantestülete. Az előadón ugyszólván Rozsnyó minden társadalmi rétege képviselve volt, s aki csak jelen volt, kellemes emlékekkel távozott el az előadástól. A 12 pontból álló műsor minden egyes pontja valóságos gyönyörűséget nyújtott, úgy, hogy minden egyes pontnak s a szereplőknek méltatása szinte lehetetlen. Azonban egyet mégsem hallgathatunk el. A legőszintébb elismerés hangján adózunk a rendező óvónőnek és az áll. el. isk. tantestületének s különösen a tantestület agilis igazgatójának, aki nem egy alkalommal tanujelét adta már helyes paedagogiai érzékének, ez alkalommal pedig fényesen bizonyította azt, hogy kicsinyekkel nagyot, nemeset, erkölcsi fel-emelőt lehet és kell is végezni. Vajha tanítóink nagy része e példán felbuzdulva, minél szélesebb mederben igyekezne hasonlókat cselekedni, mert sajnos, ma még a rozsnyói iskola csak uttörők munkáját végzi. Az est sikeréhez nagyban hozzájárult az ág. h. ev. főgimnázium zenekara is. Az anyagi eredmény ma még nincs véglegesen megállapítva, de annyit jelezhetünk már most is, hogy a bevétel közel áll a 900 koronához. A tantestület a tiszta jövevelmet különféle háborus és emberbaráti jótékony célra fogja fordítani.

Myt.

Rokkant katonák polgári alkalmazása. Felhívjuk a kereskedő és iparos czégek figyelmét arra, hogy a rokkant katonák alkalmazását a m. kir. rokkantügyi hivatal közvetíti. Bejelentések a m. kir. Rokkantügyi hivatalhoz (Budapest, Országház 7. kapu) intézendők.

Vöröskeresztes kitüntetés. Ferencz Salvator főherceg ur, cs. és kir. fensége, mint a Vöröskereszt-egylet védnök helyettese dr. Sigmund József besztercebányai 16. honvédegyalozredbeli főorvosnak, dr. Juhász János 5. gyalogezredbeli ezredorvosnak kiváló érdemeik elismerésül a Vöröskereszt hadiékítményes II. oszt. díszjelvényét adományozta.

Városatyá választás. Kassán folyó hó 8-án a megüresedett városi képviselőtestületi tagságra óriási többséggel megválasztották a munkapárt jelöltjét: *Dancsházy* Gusztáv volt nagyrőczei kereskedelmi iskolai tanárt, ki a kassai köz- és társadalmi életnek munkás és értékes tagja.

Névnapi megváltásul. A Vörös kereszt egyesületnek özv. Szabó Károlyné 10 koronát adott. Hálás köszönettel nyugtázza az elnökség.

Baleset a malomban. A bakostöréki malmalomban folyó hó 10-én súlyos baleset történt. A buzaörlés közben ugyanis valami hiba támadt a gép hengerén, s miután Nagy Pál molnár mester hadkötelezettségének tesz eleget, az alkalmazott s most felszabadulását váró 17 éves molnárius Rusznák János ment a géphez, s azt rendbe akarta hozni. A henger a szerencsétlen fiu jobb kezét odakapta, s négy ujját részben összeroncsolta. Beszállították a városba, hol orvosi segélyben részesült s aztán a kórházba lett felvéve.

Jótékony célú mozielőadás. A helybeli Apolló színház tulajdonosa, aki már több ízben adta tanujelét annak, hogy a jótékony-sági mozgalmakban szíves készséggel vesz részt, e hó 14-én (kedden) a Gömörmegye által építendő sárosi falu céljaira rendez jótékony célú előadást, melyen bemutatja a törvényhatóságok bécsi hódoló küldöttségéről készült sikerült filmet s ezenkívül a „Testőr” című két felvonásos drámát és a „Csintalan kisasszony” című három felvonásos bájos vígjátékot. — Szerdán, e hó 15-én pedig a rimaszombati sebesültek s a nyomorék gyermekek karácsonyfája javára lesz mozielőadás, melyen remek kísérő műsor keretében az „Igazi urfi” című 5 felvonásos dráma kerül vászonra. — Az előadások iránt nagy az érdeklődés.

„Egy rezervista álma” című zenés műfilm került bemutatásra elmúlt szombaton és vasárnap a rimaszombati Apolló színházban. Az előadásokon szép számu közönség vett részt, s elragadtatással gyönyörködött a sikerült és művészi beállítású felvételekben. — Szerdán este a „Mater Dolorosa” című mozidráma ment s a „Szép Valdemár” című bohózat. Ma Henny Porten szerepel a műsoron.

Hadifoglyoknak szóló pénz-átutalásokat teljes biztonsággal továbbít a RIMASZOMBATI TAKARÉKPÉNZTÁR.

Zárszámadás felülvizsgálat. A m. kir. állami munkásbiztosítási hivatal — mint a „Hivatalos Közlöny” jelenti — a Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Gömör-Kishontvármegyében tekvő nagyrőczei, murányaljai, vereskői, pusztamezői, garamszécsi fűrészeti vállalati betegsegélyező pénztárának 1914. évi zárszámadását számszerűleg megvizsgálta és a kezelési fölösleget 215 K 98 fillérben állapította meg. — A rimaszombati kerületi munkásbiztosító pénztár 1913. évi zárszámadása is felülvizsgálatot és annak alapján az állami hivatal az 1913. évre vonatkozólag a kezelési fölösleget 24266 kor. 59 fillérben állapította meg.

Pékek, cukrászok figyelmébe. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara közli, hogy a m. kir. miniszterium 4326—915. M. E. számú rendelete szerint deczember hó 10-től kezdve kenyér, kenyérműk, vagy más sütemények előállításával ipar vagy keresetszerűleg foglalkozó vállalatok, üzemek, üzletek, vagy egyének buzának, rozsnak, árpának és keverékeinek örleményeiből zsemlyét, kiflit vagy más apró pék süteményt nem állíthatnak elő, és ily sütemények előállítására semminemű megbízást sem vállalhatnak. Ilyen süteményeket forgalomba hozni senkinek sem szabad. A közigazgatási hatóság egészségügyi okokból kivételt engedhet. Meg van engedve oly cukrász sütemény

készítése, a melyben az előállításához felhasznált összes anyagokból a liszt nem éri el az egész mennyiség 50 %-át. A tilalmak megszegése kihágás. Büntetése 2 hónapig terjedhető elzárás, 600 K-ig terjedhető pénzbüntetés.

Burgonya ajánlat. Nemrégén vezető cikkünkben foglalkoztunk azon életrevaló alkalussal, melyet törvényhatóságunk is készséggel támogat s mely mint reorganizált város és községfejlesztési részvénytársaság a lakosság ellátásának biztosítását vette programjába. — Ezen intézmény most a következő megkeresést intézte vármegyénk alispánjához: „Nagyságos Alispán ur! Tisztelettel van szerencsénk jelenteni, hogy amennyiben a t. czim vezetése alatt álló község téli szükséglete burgonyában ez ideig még fedezve nem volna, nekünk módunkban lenne az Önök részére január—márcziusi lehívásra, szabolcsi-nyiri állomásokon feladásra kerülő és ott átveendő Woltmann-burgonyát megvételre ajánlani. — A burgonyát ab feladó-állomás (tehát a fuvardíj a feladót terheli) maximális áron tudnánk az Önök részére beszerezni, csupán a zsákokért és a kezelésért lenne métermázsánként 60 fillér megtérítendő. A zsákkölcsöndíj Önök által fizetendő. — Amennyiben a burgonyának étkezési célokra való megválogatását méltóztatnának kívánni, úgy ezért métermázsánként 50 fillérnyi költségtöbblet merülne fel. — Az áru fuvarlevél-másolat ellenében fizetendő. — Jelen ajánlatunk kötelezettség nélkül értendő. — Reméljük, hogy a fent jelzett hónapok folyamán bizonyára lesz — Önök által megjelölendő — olyan időpont, mikor burgonya a megfagyás veszélye nélkül szállítható. — Megjegyezzük, hogy a vételárat, kivánságára, 30 napra hitelezük is.” — Az alispán a közigazgatási hatóságnak a napokban adta ki a fenti ajánlatot, mely arról tanuskodik, hogy a vállalat eredményeket tud felmutatni s hogy célja elérése érdekében hathatósan munkálkodik.

Katonai felszerelési cikkek szállítása. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a cs. és kir. hadügyminiszterium különféle katonai ruházati és felszerelési cikkek, u. m. hátziszakok, kulacsok, gombok, keték, sálkák, táborikonyhák, lábszárvédők, harisnyák, szalmaczipők, stb. szállítására pályázatot hirdet. Az ajánlatok a cs. és kir. hadügyminiszteriumhoz, Wien, nyújtandók be.

Szabályrendelet jóváhagyás. A kereskedelemügyi miniszter jóváhagyta Rimaszombat r. t. városnak a fogadók, vendéglők, kávéházak és kávéházakra vonatkozó városi szabályrendeletét.

Rozsnyói bérkocsi-tarifa. Rozsnyó város mult havi képviselőtestületi közgyűlése tárgyalta a rozsnyói bérkocsi tulajdonosok kérvényét a bérkocsi szabályrendelet módosítása iránt. A közgyűlés méltányolta a rozsnyói bérkocsi iparosok kérvényét, figyelembe véve a háboru folytán előállott közismert drágaságot s határozatilag kimondta, hogy a bérkocsi iparról alkotott és érvényben levő szabályrendelet némely felsorolt szakaszait, a béke megkötését követő 6 hónapig bezárólag, módosítja. A módosított szabályrendelet a bérkocsi viteldíjat némileg felemeli, ami a jelen viszonyok áralakulásával szemben indokolt. — A határozat az e havi vármegyei közgyűlés elé kerül jóváhagyás végett.

Hirdetmény.

1795. 1915. 4. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék felhívja mindazokat, akik az elhalálozott dr. Kubinyi János volt nagyrőczei kir. közjegyzőnek közjegyzői biztosítékára az 1874: XXXV. t. cz. 173. §-ában meghatározott igényvel bírnak, miszerint igényüket a hirdetménynek a „Budapesti Közlöny”-ben harmadszori megjelenésétől számított **90 nap alatt**, ezen kir. törvényszéknél jelentsék be, mert különben az igény tekintetbe vétele nélkül fog a biztosíték kiadása iránt intézkedni.

Rimaszombati kir. törvényszék, 1915. évi november hó 30-án.

Kolbay Sándor s. k., elnök.

Cseh István s. k., előadó.

1—3

Mészáros István s. k., tanácsstag.

Kegyves adományok. Lapunk szerkesztőségébe a következő adományok folytak be a héten: Urszinyi Zsigmondné Tornalja 20 kor. özv. Babik Andrásné Tornalja 3 kor. Szigeti Benedek Gyuláné és Rábely Etta 5—5 koronát küldtek szerkesztőségünkhez. Mind ezen adományok a harezban levő katonák karácsonyi ajándékára érkeztek be. — Balogh Samuné Serkéből a sebesült katonák karácsonyi ajándékára 20 koronát küldött hozzánk. Az adományokat köszönettel nyugtázzuk és illetékes helyére juttatjuk.

A Vöröskereszt Egyesület czéljaira vettük és hálás köszönettel nyugtázzuk a következő szíves adományokat:

Pénz: Jahelka Jaroslav egyéves önkéntes — sebesült — 2 korona.

Természetben: Koronás társaság egy toló kocsi. özv. Okolicsányi Jánosné 18 drb zsebkendő. Praszlicska Mártonné — Eszterény — 5 drb alma. Kalla Mihályné egy drb meleg trikó.

Az elnökség.

A nyomorék-gyermekek karácsonyfájára az elmúlt héten a következő adományok érkeztek Lukács Gézához a Fehér-Kereszt egyesület elnöknőjéhez: Kirinyi Béláné Csetnek 5 k, Egy anyától egy kabát, egy kecske és 5 k, Mészáros Istvánné kir. főügyész neje 2 k, Fischer Berta 2 k, Fekete Pálné 2 k, Ifj. Fekete Palika játékszer és ruhanemű, Tóth Béláné 1 könyv és 2 k, Jellinek Jakabné 2 k, Weinberger Rezsőné 2 k, özv. Bernáth Gyuláné 5 k, Lukács Gézáné 5 kg. alma, 2 kg. dió és 5 k, dr. Baksay Dezsőné játékszer, cukorka és 5 k, Boczkó Dánielné 3 k, Kubinyi Bertalanné 4 k, Geduly Gézáné 2 k, Kern Adolfné 4 k, Benedek Gyuláné 2 k és ruhanemű, Hecksch Bertalanné játékszer. Az elnökség e helyen nyugtázza köszönettel a fentjelzett adományokat, mi pedig őszinte örömmel látjuk, hogy a háborús jótékonyági akciók melletti imponáns részvétel mellett is gondol jótékony közönségünk a nyomorék gyermekek áldásos intézményére is.

Gyermekszínelőadás Tiszolczon.

A tiszolczi állami iskola tantestülete áthatva annak tudatától, hogy ha valaha, úgy most van itt az ideje annak, hogy az itthonlevők felkarolják az özvegyek és árvák szent ügyét. Egy minden tekintetben fényesen sikerült gyermekszínelőadást rendezett folyó hó 5 én a városi vendéglő nagytermében. Az előadás szép közönséget vonzott a terembe, amely a legnagyobb tetszéssel kísérte a szemei elé táruló színpadi jeleneteket. Az öröm sugárzott a szemekből, midőn a függöny felgördültével a „Hősök virágai”-t személyesítő bájos leánycsoport tünt fel a színpadon. Kedves volt a rózsát szimbolizáló Hill Klára, a tulipán szerepét játszó Benkő Mária, Debnár Olga mint lilium, Jehná Zsuzsi mint szegfű, Buck Szerén mint őszi rózsza, Filadelfi Gabriella mint rezeda, Kriska Mária mint ibolya, Buck Piroska mint viola, bájos volt mint a jószág tündére Szántó Ilonka, ügyes volt mint a rosszasság szelleme Kovács István s jól játszotta a két testvér szerepét Caban Karolina és Schvarcz Gizella s a tisztét Botár Laczi. Majd „A jó cselekedet” című szindarab került színre, amelynek szereplői: Botár Ilonka, Freimann Vilmos, Sifrik Paulina és Krausz János mind igen derekasan állották meg helyüket. Ezt ismét egy bájos jelenet követte, 20 fehér ruhás angyalka sorakozott a Szt. Péter szerepét kiválóan alakító Kiss Emil trónja körül s ekkor megjelent a színen a Gábor arkangyal szerepét jól játszó Szántó Márta, majd felhangzott az angyalok kara s belépett a ragyogó fényességű menyországba a „rongyos katona”: Tóth István. Kitűnően játszott a többi szereplő is, így Freimann Lenke mint feleség, Zsák Milica a szomszédasszony, Orló Sándor a pap, Klein Rózsai a vén asszony s Stern Emil meg Pekár Emil a gyermekek szerepében. Végül egy gyönyörű összeállítású élőkép következett: Az özvegyek felajánlották Hunnia kegyébe árváikat. Elvezették a Hungáriát személyesítő Dobos Irmát, az özvegyek gyászruhájában megjelenő Grünmann Arankát, Rácz Etelkát, Ungár Rózsit s a többi bájos szereplőt. Szép volt az anyagi siker is, amennyiben a tiszta jövedelem 393 koronát tett ki, melyből 100 korona a háboruban elesett tanítók özvegyeinek és árváinak alapja javá

ra fordított, 210 korona pedig a szegény gyermekek felruházására fog fordítani. — A jótékony célra való tekintettel felülfizettek ez alkalommal Kamm Ede g. elnök, Wilhelm Ede felügyelő, Hanesz Emil lelkész, Basilides János 10—10 kor., Szántó Sándor jegyző 6, Kolbenhayer Józsefné ev. lelkész neje 5, Setina János ny. jegyző 2, Wuksics N. 2 Pekár Samu 4, Schrott József 4, Rácz Endre 2, Gyürky Pálné 2, Dianiska Albertné 2, Müller Mór 2, Schultz család 5, Biró Károlyné 3, Vályi Albert 2, György Béla 2, Plank Kálmán 2, Buck Samu 2, Sawarcz Lajos 1, Grünmann Ármán, Kohn Márk 2, Schvarcz Ferencz 6, Stern Gyula 2, Werner Alajos 2, Kohn Albert 2, Fábani János 4, Freimann Henrik 4, Kenyél János 2, dr. Szelényi Jenő Nyustya 5 és Weinberger S. 5 koronát. Fogadják e nemesszívű adakozók a tantestület hálás köszönetét.

Karácsonyi szeretetadományok.

A harcztereken küzdő hős katonáink részére folytatott hivatalos gyűjtés alkalmával Angyal István városi aljegyző gyűjtő ivén adományoztak: Cseh István 1 k. NN. 40 f. NN. 40 f. Zehery Gabriella 40 f. Hubai Pál 60 f. Lőcsös József 1 k. Dusek András 1 k. Soproni Alajos 2 k. Mács Andrásné 1 k. Aranyosi Margit 3 k. Szontagh Gyuláné 1 k. Csulik Pálné 5 kor. Bódy Istvánné 40 f. Kocsis Istvánné 40 fillér. Plauka Julia 20 f. Banczik Mariska 2 k. özv. Piovarcs Jánosné 1 k. Bredár János 40 f. özv. Kovács Ferenczné 1 k. id. Csapó József 1 k. Seres József 1 k. id. Varró István 1 k. Judovits Sándor 40 f. özv. Csapó Józsefné 50 fillér, Lusztig Menyhért 4 k. dr. Lusztig Sándor 2 k. özv. Dickmann Ignáczné 4 k. Blumenthal Jakab 1 k. Loffay Lajos 1 k. Kellner Samu 1 k. Czilik András 40 f. Pivaresik János 1 k. Hrivnyák János 2 k. özv. Hlozek Jánosné 2 kor. Drazsgyik József 2 k. Mester András 50 fill. Széplaki Pálné 2 k. NN. 40 f. Klamarik András 1 k. Dr. Csernay Dániel 2 k. Lichtner Samu 50 f. Neuman Lina 50 f. Nagy Sámuelné 70 f. Spitzstein Salamon 2 k. Soós Erzsébet 1 k. Nagy Sámuel fuvaros 1 k. Rustyák Györgyné 40 f. Molnár Ferencz 2 k. Gálszécsi Jánosné 30 f. Szöllösy Julia 2 k. Katona Kálmán 2 k. Benyó Rózsa 2 k. Gyulay János 1 k. Huszka István 2 k. Einhorn Károly 4 kor. Bodor István 5 k. Makovits Lajos 1 k. Cseh János 1 k. Brünner Emmánuel 1 k. Kovács Péterné 1 k. Kerekes Józsefné 20 f. Koós Bálint 1 kor. Ivanyik György 1 k. Varga István 1 k. Özv. Tóth Józsefné 2 k. Varga Istvánné asztalos 1 k. Friedman Zsigmond 2 k. Özv. Tóth Péterné 1 k. Marosi Mihály 1 k. Burger Simon 1 k. Lecső Ferencz 1 k. Krajcsák János 1 k. id. Káposztás László 1 k. Szatmári Ferencz 1 k. Török Pálné 5 k. Bábás József 5 kor. Réthy András 1 k. Csordás István 1 k. id. Csihy Kálmán 1 k. ifj. Teleszniczky Edéné 1 k. Imreh Sándorné 1 k. Tódórot Károly 1 k. dr. Weinberger Rezső 2 k. Rábely Károlyné 2 k. özv. Lojko Lajosné 1 k. Márkus Salamon 1 kor. Szabó József mézárós 1 k. Gránát Dezső 1 k. Rakottay Danó 1 k. Almássy László 1 k. dr. Kármán Aladárné 2 k. Neumann Hermanné 1 k. Dr. Cziner Miksáné 2 k. özv. Szabó Lajosné 1 k. Braun Gyuláné 1 k. Pollák Lipót 2 k. Erdélyi Lajosné 2 k. Kohn ujkorona 2 kor. Braun Sándor 2 k. Rónay Gyuláné 2 k. Ludvig Antalné 1 k. Batta Manczi 1 k. Váry János 1 k. Singer Rezsőné 1 k. Kun Aladárné 2 k. Kovács Gyuláné 1 k. Török Ferenczné 1 k. özv. Lakatos Jánosné 20 f. id. Zahar Gusztáv 2 k. Eperjessy József 1 k. Rácz Miklós 1 k. özv. Lévy Istvánné 1 k. Szilvási Szabó József 1 k. özv. Runyai Györgyné 1 k. Hudiczusné 1 k. özv. Molnár Józsefné 2 k. Kalas Márton 1 k. dr. Szabó Károly 5 k. Főző Lajosné 1 k. Angyal István 2 k.

Mölezer Gyula városi erdőmester gyűjtőivén adományoztak: Kosiner Vilmos 4 k. Hrecskáné 1 k. Somogyi Kálmánné 2 k. dr. Krausz Gyuláné 2 k. Braun Zsigmond czég 2 k. Fodor Zoltán 1 k. özv. Koreny Pálné 1 k. Blumenthal Hermanné 1 k. Wirtschafter Adolf 1 k. Gagyi Józsefné 1 k. Tóth Ilona 2 kor. Zahar Endréné 4 k. Löwy Henrik 4 k. Liptai László 1 k. Drucker Herman 1 k. Braun Zsigmond 4 k. Donát Emánuel 1 k. özv. Báthory Istvánné 1

k. özv. Szécsi Mórné 1 k. J. Gy. 20 f. Maros Károlyné 50 f. Lengyel Pál 4 k. özv. Wankovics Arminné 1 k. Kiss Károly 2 k. Braun Gábor 60 f. Hajdu Géza 2 k. Volkó Viktorné 1 k. özv. Bérczyné 5 k. Adám Henrikné 2 k. Szakall Barna 2 k. Bognár Pál 4 k. Káposztás István 1 k. Lecső András 50 f. Szabó András 50 f. Konez Károlyné 2 k. Timaróczky Sándor 1 k. Biess Elemér 2 k. Molnár János 1 k. id. Rábely Miklós 2 k. Gelb Simon 2 k. Vajda Istvánné 2 k. özv. Soós Ferenczné 2 k. Tóth Árpád 2 k. Vozáry Sámuel 2 k. Konkoly István 1 k. László Hugó 2 k. Gazda Pálné 2 k. Dapsy József 2 k. Bartha István 1 k. dr. Sigmundné 1 k. Kovács József 1 k. özv. Lakatos Istvánné 1 k. Jakovecz 1 kor. Fabián 15 k. özv. Lenkey Istvánné 2 k. Fodor Jenőné 1 k. Kandra János 2 k. Mispál Istvánné 20 f. Svantner Mária 2 k. Steiner Adolf 2 k. özv. Csomós Tamásné 2 k. Bokor Simon 1 k. id. Kovács József 1 k. özv. Lipcsey Józsefné 40 f. Miháli Anna 1 k. Kovács Julianna 1 k. Gergely Antal 1 k. özv. Smegner Károlyné 20 f. Kovács Istvánné 20 f. Dapsy Béláné 2 k. Abonyi Pál 2 k. Fülöp Józsefné 2 k. dr. Witt Sándorné 1 k. dr. Meskó Miklós 2 k. Smál Gyula 2 k. Madarász Pál 2 k. Máthé Jenő és neje 2 k. Wuffka Ernőné 2 k. Kertész Lajosné 2 k. dr. Kolbenhayer Zoltán és neje 4 k. Lovass Árpád 2 k. Cseh Istvánné 4 k. Szakall Andorné 5 k. dr. Molnár Józsefné 2 k. Mölezer Gyuláné 4 k. Emőki Adolf 2 k. Rágyai Istvánné 4 k. Egy anya 3 k. özv. Kovács Józsefné 3 k. Hámos Zoltánné 10 k. Jarošek Mária 2 k. Klekner Irén 2 k.

Szerkesztői üzenet.

K. G. Megítlik a mértéket. Ha tárcza lesz, tessék azt is beküldeni.

Myi. Rozsnyó. Tudósításait más közérdekű eseményeket illetőleg, szívesen látjuk.

P. A. Tiszolcz. Amennyire a jelenlegi terjedelmünk megengedi, tért zorítottunk közleményének.

K. I. Köszönjük a küldeményeket. Jönni fognak, ha rájuk kerül a sor.

A gőzfürdő.

✕ A helybeli gőzfürdő DECEMBER HÓ 1-ÉN újra MEGNYILOTT s az egész napon át a közönség rendelkezésére nyitva áll. ✕
FÜRDŐVEZETŐSÉG.

Vásárlunk!

Libamáját kilogrammonként 7 koronáért, Sárgarépat, petrezselymet, zellert, Vörös káposztát, kelkáposztát, Selejtes és szedett almát minden mennyiségben napi ában vásárol a Rimaszombati Konzervgyár Részv.-Társ. Rimaszombat.

Kiadó lakás és bolthelyiség

Andrássy-utca 1. számú házban egy szép, egészséges 3 szobás lakás és egy bolthelyiség azonnal bérbe vehető. Értekezhetni: **Andrássi** fényképészszel.

13*